

Evaluatie roekenbeheer in de gemeente Assen in 2025

Inleiding

De gemeente Assen beheert sinds oktober 2022 de roeken in de wijk Marsdijk. Zij doet dat op basis van de provinciale ontheffing 202202692-01024206 van 29 september 2022. Het beheer baseert zich op het Roekenbeheerplan Marsdijk Assen van 4 juli 2022. Er is sinds 7 september 2024 een aanvulling op het beheerplan, omdat de situatie in 2024 anders verliep dan verwacht: een deel van de Marsdijkse roeken had zich aangesloten bij bekende nestlocaties in de wijk Noorderpark. Die zijn nu in het plan betrokken, samen met nieuwe locaties, waarbij een aantal overlast levert. De provincie heeft op 11 februari 2025 de ontheffing aangepast op grond van de aanvulling. Het is nu een Omgevingswetvergunning en er is een aantal voorschriften aangepast (kenmerk 1001571-1005302).

Gelet op voorschrift 2.23 en 2.25 van deze vergunning moet de provincie ieder jaar op de hoogte gebracht worden van de resultaten van het beheer in de gemeente. Het gaat dan om populatiebiologische gegevens en om gegevens over klachten van bewoners. Ook illegale verstoringen moeten gemeld worden.

Deze notitie heeft als doel de vereiste informatie voor 2025 te leveren en een perspectief te geven voor het volgende seizoen. Het doel van het beheer was en is enerzijds de overlast door roeken te beperken door ze op afstand van bewoning te laten nestelen en anderzijds een duurzame roekenpopulatie te behouden. In deze notitie wordt de stand van zaken bij aanvang beschreven. Vervolgens worden de resultaten, conclusies en perspectieven gegeven.

Stand van zaken in 2024

(1) Het aantal nesten en de locaties

Het beheer in 2023/2024 startte in december 2023 met het verwijderen van de nesten en drieborsten uit de bomen bij de hoofdkolonie in Marsdijk, de Beekdalhoevekolonie. Het werd vervolgd op 20 februari met het dagelijks verwijderen van de nestbeginnen in geheel Marsdijk. Dit duurde tot 10 april. Een totaal van 199 nestbeginnen werd verwijderd. Hotspots voor nestelende roeken waren Hannie Schaftweg, Beekdalhoeve, Vlinderkleuven en Voorste Bree.

Marsdijk was op 10 april vrij van nestelende roeken. Roeken nestelden zich echter wel op nieuwe locaties erbuiten en met name in het bedrijventerrein in de buurt van de Europaweg Noord. Voor het merendeel leverde de locatie geen overlast voor bewoners. In een aantal nieuwe locaties was dat wel het geval: nabij de Esakkerweg/ Ruitrakker in de wijk Peelo aan de rand met Europaweg Noord en bij de Koperslagstraat.

De gehele gemeente telde 300 roekennesten. Het aantal was in 2024 met 20% gegroeid vergeleken met het jaar ervoor.

(2) Het aantal klachten over roeken

De overlast in Marsdijk minderde belangrijk in 2024. 18 klachten hadden voornamelijk te maken met nieuwe vestigingen, waarna dit opgelost werd door de nestbeginnen weg te halen. Klachten bij de Beekdalhoeve waren er pas na 10 april (4 in totaal). Toen zijn daar alsnog en dus heel laat roeken begonnen met nestbouw, maar ze kregen geen jongen.

Een deel van de Marsdijkse roeken had zich in het Noorderpark aangesloten bij al bestaande nestlocaties nabij bewoning. Als er al overlast werd ervaren, dan nam dat toe. De locaties waar dit met name voor speelde, betreffen de bomen naast de rode en de gele flat van de Smetanalaan, bij Diepenbrocklaan/ Schubertlaan 31 en de hoek van de Vivaldilaan/Verdistraat. Noorderpark leverde toen met 29 klachten de meeste klachten op in Assen.

Een ander deel van de Marsdijkse roeken had zich op nieuwe overlastlocaties gevestigd: Obrechtlaan (Noorderpark), de Koperslagstraat en in Peelo nabij de Europaweg Noord. De oorsprong van het nestelen aan de Obrechtlaan was echter moeilijk te achterhalen, maar vermoedelijk ontstaan met het illegaal verstoren van roeken aan de Smetanalaan. De klachten van een aantal bewoners uit Peelo stopten na 25 maart toen de vestiging van roeken ten einde kwam (waarschijnlijk door predatie van een steenmarter).

Resultaten van het beheer in 2025

(1) Het aantal nesten en de locaties

Het beheer (verwijderen van oude nesten en nestbeginnen) is op 17 februari begonnen. De eerste dagen zijn er 34 oude nesten verwijderd: 20 in Marsdijk, 3 in Peelo en 11 in Noorderpark. Daarna (tot 10 april) zijn er in totaal 560 nestbeginnen verwijderd: 15 in Marsdijk, 3 in Peelo en 542 in Noorderpark. Tegelijkertijd zijn drievorken (waar het nest op rustte) weggehaald of teruggesnoeid tot tweevorken, zodat er niet opnieuw gebouwd zou worden. Dit is gebeurd bij de bekende nestelplaatsen en bij diverse nieuwe potentiële overlastlocaties, met name in Noorderpark.

Het aantal nesten in Assen is in vergelijking met 2024 met 14 % gegroeid: van 300 naar 343 nesten (tabel 1). Het vermoeden is dat de roeken bij de Nobellaan en de dierenweide Oranjebond uit een andere gemeente komen, omdat ze in nestbouw verschillen van de Marsdijk- en Noorderparkroeken (voornamelijk met eik en hier en daar een beukentwijn), terwijl de beheerde Marsdijkse en Noorderparkroeken met eik, berk en els het nest bouwen). Bovendien hebben ze nu een locatie gekozen waar nooit eerder roeken hebben genesteld, terwijl de andere nestplaatszoekende roeken in de buurt van elkaar en bij bekende locaties nestelden. Als het aantal van de 60 paar van de Nobellaan en dierenweide Oranjebond in mindering wordt gebracht, dan is er een lichte daling in de populatie van Assen ten opzichte van vorig jaar. Als het referentiejaar van 2021 met 191 roekennesten als start van het beheer wordt genomen, dan is er een groei en zou het huidige aantal, exclusief de 60 extra roekenparen, neerkomen op een jaarlijkse groei van ongeveer 10%, wat normaal zou zijn.

De roeken hebben zich in relatief grote aantallen gevestigd bij de diverse alternatieve locaties langs de Europaweg Noord (figuur 1; tabel 1). Dat was ook het doel in het aanvullende plan.

Figuur 1. Roekennesten (65) bij de alternatieve nestelplaats bij het industrieterrein ter hoogte van Decokay aan de Europaweg Noord, 10 april 2025.

Daarnaast hebben ze gebruik gemaakt van de alternatieve locaties bij de Koperslagstraat, Diepenbrockweg en hoek Vivaldilaan/ Verdijkstraat, zoals ook aangegeven in het aanvullende plan. Nestelende roeken richtten zich vooral op de alternatieve locaties langs de Europaweg Noord. Drie van de vier Europawegalternatieven van 2024 hebben zich minstens verdubbeld (Alleen bij de Univé is de toename “slechts “ 42 %).

Overlastlocaties hebben belangrijk minder nestelende roeken. Marsdijk is op 1 nest na volledig vrij gebleven van nestelende roeken (na de ijkdatum 10 april is er op dezelfde locatie nog een nest bijgekomen). Zo ook Peelo. In de wijk Noorderpark geldt hetzelfde, omdat gecorrigeerd moet worden voor de toestroom van extra roeken, die zich in de dierenweide van Oranjabond en de Nobellaan hebben gevestigd. Wel is het zo dat de Beethovenplaats extra roeken heeft gekregen. Roeken hier zijn qua nestbouw verwant aan de roeken van de Diepenbrocklaan. Enkele paren kunnen vandaar naar de Beethovenplaats uitgeweken zijn. Daarnaast kan reproductie een deel van de toename hier verklaren. Beide factoren verklaren echter niet goed dat de toename bij de Beethovenplaats relatief fors is.

Het totaal aantal nesten op alternatieve of overlastlocaties in de wijken Marsdijk, Noorderpark en Peelo is respectievelijk 186 en 112. Ofwel 62% van de roeken nestelt hier op een acceptabele locatie. Exclusief de 60 paar die waarschijnlijk van buiten de gemeente gekomen zijn, is dat 78%. Het was 40% in 2024.

In juni 2025 kwam een melding over roeken, jongen en nesten in een noordelijk bosje achter de Venestraat in Noorderpark. Inderdaad bleken hier roeken dit jaar te hebben genesteld. Dit bleek al minstens 3 jaar te spelen. Er zijn 5 nesten geteld.

Assen Oost valt buiten het beheerplan, maar hier is het 2024 aantal van 38 met 7 paar toegenomen.

Nestelende roeken kozen ook in 2025 niet voor het alternatief in het buitengebied tussen Marsdijk en Loon (zoals oorspronkelijk het doel was). Er waren hier nog wel 24 nesten (al of niet intact) aanwezig. Overvliegende en in de bomen landende roeken zijn hier wel herhaald gezien.

(2) Het aantal klachten over roeken

De gemeente heeft in februari 2025 via een brief uitleg over het beheer gegeven aan de bewoners van de locaties in Noorderpark waar in 2024 nestelende roeken overlast hadden veroorzaakt. In die uitleg stond wat de gemeente gaat doen om de overlast te voorkomen met oog voor de belangen van de roeken. Daarbij werden de bewoners ook ingelicht over hoe ze nestbouw door roeken of overlast kunnen melden.

Meldingen over nestbouw door roeken waren van belang, omdat dan kort erna kon worden beoordeeld of er inderdaad sprake was van een begin van nestbouw door roeken. Daarop verwijderd de gemeente dat begin (mits op een locatie nabij een woonhuis). 13 adressen in Marsdijk meldden nestbouw in de periode vanaf 1 januari tot 10 april. Noorderpark meldde 51 keer. Uit Peelo kwamen 2 meldingen. Uit Assen-Oost en vanaf 10 april kwamen er ook meldingen, maar daar werd geen actie op gevoerd, behalve een schriftelijke of telefonische reactie.

Het aantal klachten over roeken is opgedeeld naar de aard van de klacht en de wijk (tabel 2). Bewoners uit Marsdijk en Peelo klaagden nauwelijks. De klachten kwamen vooral uit het Noorderpark: de Smetanalaan en Obrechtlaan, waar het beheer zich ook voornamelijk op richtte.

Een aantal klachten uit het appartement van de Verdijkstraat bleef aan, maar betrof nu niet meer de vervuiling bij de ingang. Het beheer had dit seizoen ertoe geleid dat roeken niet weer voor de ingang konden nestelden: ze kozen, zoals voorzien, de hoek met de Vivaldilaan op wat meer afstand van het appartement. Verder werd er voor het eerst geklaagd vanuit de Mendelsohnlaan. Het ging daarbij over de roeken in de alternatieve locatie aan de Diepenbrocklaan (figuur 2).

Figuur 2 Essen aan de Diepenbrocklaan met 8 roekennesten en tegenover de essen (direct naast Schubertlaan 31) waar nestelen is verhinderd; 10 april 2025.

Die klachten waren er vorig jaar niet. Toen nestelden er 4 paar, nu 8 paar. Met 4 paar extra dit jaar is de geluidsterkte technisch gezien weinig merkbaar veranderd.

Nieuwe klachten kwamen van de straten rondom de dierenweide Oranjebond. Nabij de woonhuizen werden voor zover mogelijk nestbeginnen door klimmers weggehaald. Verderop zijn de roeken met rust gelaten. Opvallend genoeg kwamen er geen klachten van de Nobellaan.

Overlast bleek dit jaar ook bij de Beethovenplaats in de wijk Noorderpark (figuur 3).

Figuur 3. Overzicht van het veldje aan de Beethovenplaats met essen en platanen met roekennesten, waar enkele platanen (links) relatief dicht bij woonhuizen staan; 10 april 2025.

Eén bewoner van de Beethovenplaats initieerde onder zijn burens een enquête. Die leidde tot de som van 23 bewoners, die meldden inderdaad overlast te ervaren. Dat gold niet voor 2 bewoners. Deze resultaten zijn niet in de tabel opgenomen: het gaat in de tabel alleen om de meldingen via het systeem van de gemeente.

(3) Illegale verstoringen

Er is zeer waarschijnlijk illegaal verstoord bij de Wiltonstraat. Het betreft hier een boombestand van eiken, essen, berken en spar tussen bedrijfsvestigingen in en tegenover een fietsenhandel, waar ook gewoond wordt. Dit boombestand is in trek sinds 2023 en het aantal nestelende roekenvogels is van 7 (2023) naar 28 (2024) gestegen.

Door de fietsenhandelaar werd overlast ervaren, maar de gemeente zag onvoldoende reden om hier beheer uit te voeren. De bomen zijn echter vanaf begin maart gekapt en bekapt. Ook werd daar een boomhut gebouwd. Daarnaast was sprake van luidruchtige feesten die tot in de nacht voortduurden. Op de peildatum 10 april waren er nog maar 8 roekenvogels aan het nestelen. De kap van bomen en de melding over harde muziek is 8 april aan de provinciale handhaving gemeld.

Tabel 1. Overzicht van locaties met roekennesten en het aantal voor de voorgaande jaren en dit jaar in de gemeente Assen, met onderscheid van locaties die als alternatieve nestelplaats aangemerkt kunnen worden.

Wijk	locatie	2022	2023	2024	2025
Marsdijk/ Industriegebied alternatief	Koperslagstraat	0	0	2	2
	Europaweg Noord/Tuinland/ Decokay	0	0	26	65
	WA Scholtenstraat	0	0	0	2
	Unive	0	0	14	24
	<i>subtotaal excl onbezette nesten</i>	0	7	42	93
Marsdijk/ Industriegebied overlast	Beekdalhoeve	66	125	0	0
	Blikbree	0	0	0	1
	Koperslagstraat	0	0	11	0
	andere straten in Marsdijk	100	0	0	0
	Wiltonstraat	0	7	28	8
	<i>subtotaal excl onbezette nesten</i>	166	132	39	9
Noorderpark alternatief	Europalaankant van rode flat	0	0	24	49
	Europalaankant van blauwe flat	0	0	0	1
	Europalaankant woonwagenkamp	16	7	2	8
	Diepenbroeklaan/Schubertlaan	0	0	4	8
	Verdistraat/Vivaldilaan	0	4	3	16
	<i>subtotaal excl onbezette nesten</i>	16	6	33	82
Noorderpark overlast	Smetanalaan rode flat	21	16	22	0
	Smetanalaan gele flat	0	11	27	0
	Obrechtlaan	0	0	17	2
	Smetanalaan 37	0	1	0	0
	Diepenbroeklaan/Schubertlaan	5	9	10	0
	Verdistraat/Vivaldilaan	0	4	6	0
	Beethovenplaats	16	19	23	39
	Groningerstraat naast Aldi	0	0	0	1
	Oranjobond dierenweide	0	0	0	35
	rotonde Nobellaan	0	0	0	25
	Smetanalaan/ Mendelsohnlaan	0	0	0	2
	<i>subtotaal excl onbezette nesten</i>	42	60	105	103
Peelo alternatief	Europaweg Noord: bushok / Binnenes	0	0	0	11
Peelo overlast	Ruiterakker	0	0	1	0
	Esakkerweg: Westelijk: Nabij Ruiterakker	0	0	8	0
	Esakkerweg: Westelijk: eind-halverwege	0	0	13	5
	Esakkerweg: Oostelijk	0	0	21	2
	<i>subtotaal excl onbezette nesten</i>	0	0	43	0
Assen Oost	Achter Vijverhof VMBO	7	3	6	6
	Voor Terra VMBO	1	0	4	20
	Valkenstijn/ Vredeveldseweg	11	15	11	6
	Lisdoddestraat/Brunelstraat	3	3	5	1
	Speenkruidstraat, blauwe flat	7	11	10	16
	Bocht Bremstraat, achter flat	0	1	3	2
	GGZ	22	22	5	6
	<i>subtotaal excl onbezette nesten</i>	44	52	38	45
	Totaal	268	257	300	343

Tabel 2. Aantal adressen met 1 of meerdere klachten over overlast door nestelende (of in januari verzamelende) roeken die in 2024 en 2025 via de website van de gemeente vanaf 1 januari tot 1 juli zijn binnengekomen, opgedeeld naar wijk en inhoud van de klacht. Geluidsoverlast werd vrijwel altijd bestempeld als ernstig, slaapproblemen betrof vooral het niet kunnen inslapen of wakker worden in de vroege ochtend. Vervuiling betrof vooral de vogelmest en de gevallen (nest)takken.

Jaar/Wijk	geluidsoverlast	slaapproblemen	vervuiling	combinatie	
2024					Totaal
Marsdijk	16	2	2	2	18
Noorderpark	23	6	8	8	29
Peelo	1	0	0	0	1
Assen-Oost	3	0	1	1	3
Totaal	42	8	10	10	51
2025					Totaal
Marsdijk	4	0	0	1	5
Noorderpark	9	1	1	8	19
Peelo	2	0	0	0	2
Assen-Oost	3	0	0	4	7
Totaal	18	1	1	13	33

Conclusies

- (1) Het beheer in Marsdijk heeft tot resultaat dat op een enkel nest na er geen nestelende roeken zijn. De overlast is nihil geworden.
- (2) De aanpassing van het beheer leidde er met name toe dat het nestelen van roeken nabij bewoning in Noorderpark voorkomen kon worden, waardoor ook hier de overlast sterk is gedaald.
- (3) Er is grond om aan te nemen dat 60 paar roeken van buiten de gemeente zich in Noorderpark hebben genesteld (aan de Nobellaan en de hier nabije dierenweide Oranjebond).
- (4) Zoals het doel ook was, hebben de nestelende roeken zich vooral gericht op de alternatieve locaties langs de Europaweg Noord. Drie van de vier Europawegalternatieven van 2024 hebben zich minstens verdubbeld (alleen bij de Unive is de toename "slechts" 42 %).
- (5) 62% van de roeken nestelt in Marsdijk, Noorderpark en Peelo op een acceptabele locatie. Exclusief de 60 paar die waarschijnlijk van buiten de gemeente gekomen zijn, is dat 78%. Het was 40% in 2024.
- (6) Het beheer vanaf 2021 gerekend tot nu toe heeft geen nadelige gevolgen gehad voor de instandhouding van de populatie, integendeel: er is een toename van 191 naar 343 nesten.
- (7) Nestelende roeken hebben zich niet in het buitengebied van Assen gevestigd.
- (8) Er is waarschijnlijk illegaal verstoord aan de Wiltonstraat (industriegebied).

Perspectieven en voorstellen voor het komende seizoen

Gelet op de resultaten is het beheer effectief voor zowel bewoners als roeken: de overlast wordt verminderd, terwijl het geen negatieve effecten heeft op de instandhouding van de roekenpopulatie en de roeken grotere kolonies kunnen vormen. Het beheer moet echter op dezelfde voet in de wijken Marsdijk, Noorderpark en Peelo worden voortgezet, zodat er geen "terugval" komt. Voor Marsdijk is de kans op terugval klein, omdat er dit seizoen nauwelijks roeken getracht hebben te nestelen. Dat geldt ook voor Peelo. Voor Noorderpark is de kans op terugval echter groot, omdat bijvoorbeeld de Smetanalaan al langer een voor de roeken belangrijke nestelplaats was. De roeken hebben daar tot dit jaar broedsucces gehad en kunnen opnieuw proberen in de Smetanalaan te nestelen.

Het aantal roekennesten bij de Beethovenplaats is relatief sterk toegenomen en de bewoners hebben zich via een enquête over overlast geuit. Er bestaat hier weinig begrip voor het buitensluiten van deze locatie in het beheer. Tegelijkertijd betreft het een roekenkolonie die zich voornamelijk richt op essen. Een redelijk alternatief is daarom niet goed voorhanden. De Europaweg Noord is minder geschikt voor deze roeken, omdat alleen het boombestand bij het woonwagencamp essen omvat. Wat wel mogelijk lijkt, is het beperken van de nestboomcapaciteit, met name van de bomen die dicht bij de bewoning staan. Daarmee kan bewerkstelligd worden dat de roeken een tien tot twintig meter verder van de woonhuizen gaan nestelen, zonder dat de kolonie noemenswaard wordt verstoord. Mochten roeken wel vanuit de Beethovenplaats gaan verhuizen, dan lijkt het bestand aan de Europaweg Noord ter hoogte van het woonwagencamp de meest optimale keuze.

Bewoners aan de Vredeveldseweg / Sleutelbloemstraat in Assen-Oost hebben herhaaldelijk geklaagd over roekennesten nabij hun huis. Het betreft hier een plataan met 8 nesten (figuur 4).

Figuur 4. Roekennesten in 1 plataan aan de Vredeveldseweg nabij woonhuizen; 10 april 2025.

Aan de overkant van de Vredeveldseweg, langs de Terra MBO-school staan ook platanen met roekennesten (12 nesten in totaal). Het probleem van de bewoners kan verminderd worden door de mogelijkheid te hebben om het nestelen in de platanen aan de woonhuiszijde te verhinderen. De roeken hebben volop gelegenheid om met hun soortgenoten aan de overkant van de straat te nestelen.

Samenvattend

Het voorstel voor komende seizoen (2026) is als volgt:

- (1) Het beheer als voorgesteld voort te zetten in de wijken Marsdijk, Peelo en Noorderpark.
- (2) Een verzoek in te dienen om de ruimte in de vergunning te amenderen, zodat in lijn met de aanpak het nestelen door roeken kan worden verhinderd in (een beperkt aantal) bomen dichtbij woonhuizen, zoals aan de Beethovenplaats in Noorderpark en de Vredeveldseweg in Assen-Oost.